

ΟΙΚΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

«Ὁ δὲ προφητεύων, ἀνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν καὶ παράκλησιν καὶ παραμυθίαν»
(Α' Κορινθ. ιδ' 3)

Ἀπλὴ Κατήχησις μέσα ἀπὸ τὴν πείρα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΜΟΝΗΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΓΓΕΛΩΝ
ΑΦΙΔΝΑΙ ΑΤΤΙΚΗΣ, ΕΛΛΑΔΟΣ
Αριθμὸς τεύχους 9 • Ἰανουάριος 2017

✠ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ✠

- **Κείμενο Α':** 1.1.2017 ἑκ. ἡμ.
Οἱ Σταθμοὶ τῆς Μεγαλειώδους Πορείας μας
- **Κείμενο Β':** Τότε δὲν ἰσχύουν οἱ τέχνες τοῦ πονηροῦ
Ἡ καλὴ συμβουλή ἑνὸς μάγου
- **Κείμενο Γ':** Ὁ Χριστιανὸς μόνον ἀγαπᾷ
Πῶς θεραπεύουμε τὸν Ἀδελφὸ μας
- **Κείμενο Δ':** «Ἀποκαλύψεις» τοῦ Γνησίου Μοναχικοῦ Ἡθῶς
Ἑπακοή καὶ Ταπεινοφροσύνη
- **Κείμενο Ε':** Εἰκόνες Πραότητος
Ἡ μητέρα μου
- **Κείμενο Σ':** Ἀββᾶ Δωροθέου τῆς Γάζης (Σ' αἰ.)
Τὸ τριμερὲς τῆς ψυχῆς καὶ ἡ γεώργησις τῶν «καλοεννοσιῶν»
- **Κείμενο Ζ':** Νὰ λέγωνται μὲ εὐλάβεια
Ἡ Παναγία εὐαρεστεῖται στοὺς «Χαιρετισμοὺς»
- **Κείμενο Η':** «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῶ...»
Εὐχαριστία καὶ Δοξολογία στὸν Κύριο γιὰ ὅλα τὰ ἐλέη Του

Ἀνακαινισμένοι ἀπὸ τὴν Σάρκωσι, συνεχίζουμε πρὸς τὴν Σταύρωσι καὶ τὴν Δόξα
1η Ἰανουαρίου 2017 ἑκ. ἡμ.

Οἱ Σταθμοὶ τῆς Μεγαλειώδους Πορείας μας

Ὁ Σταῦλος, ὅπου ἐγεννήθη ἡ Ζωὴ καὶ τὸ Ἀρχέτοπό μας εὐρίσκεται στὴν ἀρχὴ τῆς ὁδοῦ πρὸς τὸν Σταυρό, τὴν Δόξα καὶ τὴν Ἀνακαίνισί μας.

✠ Ταπεινώσις • Κένωσις • Σταῦλος • Σταυρὸς • Θυσία
• Ἀνάστασις • Ἀνακαίνισις • Ζωὴ • Δόξα τῆς Βασιλείας...
«Σταθμοὶ» τῆς Μεγαλειώδους Πορείας μας ἀπὸ τὸ «νῦν» καὶ τὸ «ἐνθάδε», τὰ ὁποῖα ἀνακαινίζονται καὶ Χριστοποιοῦνται, στὸ «ἀεὶ» καὶ «αἰώνιο» τῆς Κοινωνίας Ἀγάπης μὲ τὸν Πατέρα, τὸν Υἱό, καὶ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα.

Καλὴ πορεία, ὁπὸ τὴν Σκέπη τῆς Θεοτόκου!...

«Ἐγὼ πρὸς τὸν Πατέρα μου πορεύομαι...
Ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς, ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' Αὐτοῦ...»
(Ἰωάν. ια' 16, ιδ' 12).

† Περιτομὴ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, Ἁγίου Βασιλείου Μεγάλου
Ἐλάχιστος Διάκονος τῶν τοῦ Χριστοῦ Προβάτων, Λεντίω Ζωννόμενος
† ὁ Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς Κυπριανός

■ Τότε δὲν ἰσχύουν οἱ τέχνες τοῦ πονηροῦ

Ἡ καλὴ συμβουλὴ ἐνὸς μάγου* «Ἄν προηγουμένως δὲν κοινωνήσης καὶ δὲν φορέσης σταυρὸ στὸν λαιμό σου...»

Κάποιος ἄνθρωπος φιλόχριστος στὴν Βαβυλῶνα (σημ. Κάιρο) τῆς Αἰγύπτου, ἀπὸ ἐπιφανὲς γένος, πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια διωρίσθηκε ἀπὸ τὴν Ἐξουσία¹ ὑπεύθυνος τῆς φυλακῆς καὶ φερόταν μὲ καλωσύνη καὶ εὐμένεια στοὺς φυλακισμένους. **Τὸ** ὄνομά του δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ ποῦμε, διότι ζῆ ἀκόμη.

Αὐτὸς μᾶς διηγήθηκε, βεβαιώνοντας τὰ λόγια του μὲ πολὺ φρικτοὺς ὄρκους, ὅτι «κάποιοι μάγοι κλείστηκαν κάποτε στὴν φυλακὴ, στὴν ὁποία ἤμουν ὑπεύθυνος, καὶ ἐγὼ πήγαινα συχνὰ στὸ κελλί τους γιὰ νὰ τοὺς ἀνακρίνω, ὅπως συνηθίζουν ὅσοι ἔχουν ἀναλάβει τέτοια ὑπηρεσία, καταγράφοντας τὶς καταθέσεις τοῦ καθενός, γιὰ νὰ ὑποβάλω σχετικὴ ἀναφορὰ γι' αὐτοὺς στὴν Ἐξουσία.

Ὁ ἕνας λοιπὸν ἀπὸ αὐτούς, ὁ πιὸ ἡλικιωμένος, ὅταν εἶδε ὅτι φέρομαι μὲ κατανόησι καὶ δείχνω συμπάθεια σὲ ὅλους τοὺς ἐκεῖ, μὲ πῆρε ἰδιαιτέρως καὶ μοῦ λέει στὰ αἰγυπτιακά: **“Σὲ ἐξορκίζω στὸν Θεό, ὁ Ὅποιος μᾶς παρέδωσε στὰ χέρια σου, ποτὲ νὰ μὴν καθήσης νὰ ἀνα-**

κρίνης ἐμᾶς τοὺς τέσσερις μάγους, ἂν προηγουμένως δὲν κοινωνήσης καὶ δὲν φορέσης σταυρὸ στὸν λαιμό σου. **Διότι** οἱ σύντροφοί μου εἶναι κακοὶ ἄνθρωποι καὶ θέλουν νὰ σε βλάψουν, ἂν ὁμως κάνης ὅπως σοῦ εἶπα, οὔτε αὐτοὶ οὔτε ἄλλος ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ σοῦ κάνη κακό”».

Ὅταν δαίμονες καὶ μάγοι τὰ ὁμολογοῦν αὐτά, εἶναι φανερὸ ὅτι πιὸ ἀσεβεῖς ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι δὲν πιστεύουν στὸ ἅγιο Σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ βλασφημοῦν ὅλη τὴν ὥρα τὸν Σταυρὸ του, καὶ μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ μᾶς βασανίζουν.

Ποιούς ἐννοῶ²; Τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Σταυροῦ, τῶν ὁποίων τὸ τέλος θὰ εἶναι ἡ ἀπώλεια, σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφασί τοῦ Θεοῦ, ὅπως τὴν διετύπωσε τὸ στόμα τοῦ Παύλου.

(*) Ἄγνωστες σελίδες τοῦ Γεροντικοῦ, Μέρος Α', Διηγῆσεις Ἁγίων Γερόντων, § 13, σελ. 64-67, ἐκδόσεις «Τὸ Περιβόλι τῆς Παναγίας». • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

1. Ἐξουσία: οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ ἰσλαμικοῦ κράτους. **Στὴν** ἱστορία τοῦ Ἰσλάμ δὲν ἦταν σπάνιο νὰ τοποθετοῦνται σὲ ὑπεύθυνες θέσεις ἱκανοὶ καὶ μορφωμένοι Χριστιανοί, ὅπως π.χ. ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς (βλ. Μηναιο 4 Δεκ.).

2. Προφανῶς ἐννοεῖ τοὺς Σαρακηνοὺς ποὺ εἶχαν κυριαρχήσει στὶς περιοχὲς ἐκεῖνες ἀπὸ τὸν Ζ' αἰ. καὶ καταπίεζαν τοὺς μὴ Μουσουλμάνους. **Πράγματι**, τὸ Ἰσλάμ ἀπορρίπτει ρητὰ τὴν πίστι στὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ καὶ κατὰ συνέπεια τὸν Σταυρὸ καὶ τὰ Μυστήρια.

Ὁ Χριστιανὸς μόνο ἀγαπᾷ

Πῶς θεραπεύουμε τὸν Ἀδελφὸ μας Μὲ καλὸ τρόπο καὶ ἀγάπη*

Μὲ τὴν ἀθόρυβη καὶ γλυκιὰ ἀγάπη προσεγγίζουμε καὶ θεραπεύουμε τὴν ἀνθρώπινη ὑπαρξή.

Ποτὲ δὲν τονίζουμε σὲ κάποιον τὴν ἀδυναμία του καὶ τὰ ἐλαττώματά του. **Μόνο** καλὸ λόγο ἔχουμε νὰ ποῦμε γιὰ τοὺς ἀνθρώπους. **Ἐνῶ** βλέπουμε τὰ λάθη τους, **σιωποῦμε** καὶ **μόνο ἀγαποῦμε**.

Γιατί, ὅταν συμπεριφερόμαστε σὲ κάποιον σκληρὸ καὶ ἀνάληγτο ἄνθρωπο ὅπως τοῦ ἀξίζει, τὸν κάνουμε χειρότερο· ὅταν ὁμως τοῦ συμπεριφερόμαστε μὲ καλὸ τρόπο καὶ ἀγάπη, μποροῦμε νὰ τὸν κάνουμε καλύτερο.

Ὁ Χριστιανὸς δὲν ἀντιπαθεῖ κανένα.

Τί κάνει ὁ ἄνθρωπος τοῦ Χριστοῦ; **Μόνο ἀγαπᾷ**. Ἀγαπᾷ ἀκόμη καὶ τοὺς ἐχθροὺς του.

Ὅταν μαρτυροῦσε ὁ Ἅγιος Στέφανος ὁ Πρωτομάρτυς, ἡ ἀγωνία του δὲν ἦταν ὁ πόνος τοῦ μαρτυρίου του, ἀλλὰ τὸ πῶς θὰ συγχαρήσει τοὺς βασανιστὲς του.

Γι' αὐτὸ ἔλεγε: «Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην».

Εἶναι συγκλονιστικὸ νὰ σκεφθεῖ κανεὶς ποῦ μπορεῖ νὰ φθάσει ἡ ἀγάπη τοῦ πιστοῦ.

Πρόκειται γιὰ μιὰ ἀγάπη μοναδική, ἡ ὁποία σὲ ἐλευθερώνει καὶ σὲ γαληνεύει.

Ποῦ ἐπιτρέπει νὰ ξεχυθεῖ ἀπὸ μέσα σου τὸ **Φῶς τῆς Ἀναστάσεως**· ἡ ὁποία σοῦ ἀνοίγει τοὺς πνευματικὸς ὀρίζοντες, καὶ σὲ κάνει, παρότι βρίσκεσαι στὴν γῆ, νὰ μετέχεις τῶν οὐρανίων πραγμάτων.

(*) Μακαρίου, Ἐπισκόπου Χριστουπόλεως, «Κύριε καὶ Δέσποτα τῆς ζωῆς μου...», σελ. 122-123, ἐκδ. «Ἐν πλῶ», Αθήνα 2016. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

«Αποκαλύψεις» του Γνυσίου Μοναχικού Ἦθους

Υπακοή καὶ Ταπεινοφροσύνη*

«Ὁ Θεὸς ἐκείνου ἐστὶ,
τοῦ βιαζομένου ἑαυτὸν
εἰς πάντα»

Πηγύθηκε ὁ Ἀββᾶς Πέτρος.

Ἐπτά Ἀναχωρητὲς πήγαμε στὸν Ἀββᾶ Σισών, ὅταν κατοικοῦσε στὸ Κλύσμα, καὶ τὸν παρακαλέσαμε νὰ μᾶς πει ἕναν λόγο.

Καὶ μᾶς εἶπε:

«Συγχωρῆστε με, ἐγὼ εἶμαι ἀγράμματος ἄνθρωπος, ἀλλὰ πῆγα κάποτε στὸν Ἀββᾶ Ὦρ καὶ στὸν Ἀββᾶ Ἀθρέ.

Ὁ Ἀββᾶς Ὦρ ἦταν ἄρρωστος δεκαοκτὼ χρόνια.

Τοὺς ἔβαλα λοιπὸν μετὰ νοια, γιὰ νὰ μοῦ ποῦν ἕναν λόγο.

Καὶ εἶπε ὁ Ἀββᾶς Ὦρ: «Τί μπορῶ νὰ σοῦ πῶ; Πήγαυε καὶ κάνε αὐτὸ ποὺ βλέπεις. Ὁ Θεὸς εἶναι μὲ τὸ μέρος ἐκείνου ποὺ ἐπιζητεῖ τὰ περισσότερα, δηλαδὴ μ' αὐτὸν ποὺ βιάζει τὸν ἑαυτό του σὲ ὅλα».

Δὲν ἦσαν ἀπὸ τὴν ἴδια περιοχὴ ὁ Ἀββᾶς Ὦρ καὶ ὁ Ἀββᾶς Ἀθρέ. Ἔζησαν ὅμως μὲ θαυμαστὴ εἰρήνη μεταξύ τους, ἕως ὅτου ἔφυγαν ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτό. **Γιατὶ ἦταν μεγάλη ἡ ὑπακοὴ τοῦ Ἀββᾶ Ἀθρέ καὶ ἡ ταπεινοφροσύνη τοῦ Ἀββᾶ Ὦρ.**

Ἐμείνα λίγες μέρες λοιπὸν παρακολουθῶν τὴν ζωὴ τους καὶ εἶδα κάτι πολὺ θαυμαστό, τὸ ὁποῖο ἔκανε ὁ Ἀββᾶς Ἀθρέ.

Κάποιος τοῦ εἶχε φέρει ἕνα μικρὸ ψάρι καὶ θέλησε νὰ τὸ μαγειρεύσει ὁ Ἀββᾶς Ἀθρέ γιὰ τὸν Γέροντα.

Τὴν ὥρα ποὺ ἔκοβε τὸ ψάρι μὲ τὸ μαχαίρι, τὸν φώναξε ὁ Ἀββᾶς Ὦρ: ἀφῆσε τὸ μαχαίρι στὸ μέσον τοῦ ψαριοῦ καὶ δὲν ἔκοψε τὸ υπόλοιπο.

Ἐθαύμασα τὴν μεγάλη ὑπακοή του, γιατί δὲν εἶπε: «Περίμενε ὥσπου νὰ κόψω τὸ ψάρι».

Καὶ εἶπα στὸν Ἀββᾶ Ἀθρέ: «Ποῦ βρῆκες αὐτὴ τὴν ὑπακοή;...».

«Δὲν εἶναι δική μου –μοῦ εἶπε– τοῦ Γέροντος εἶναι...».

Μὲ πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ μοῦ λέει: «Ἐλα νὰ δεῖς τὴν ὑπακοή τοῦ Γέροντα».

Ἔφησε τὸ ψάρι, τὸ χάλασε λίγο ἐπίτηδες καὶ τὸ παρέθεσε στὸν Γέροντα· καὶ ἐκεῖνος τὸ ἔφαγε χωρὶς νὰ μιλήσῃ.

Τὸν ρώτησε (ὁ Ἀββᾶς Ἀθρέ): «Εἶναι καλὸ, Γέροντα;»... «Πολὺ καλὸ», ἀποκρίθηκε.

Κατόπιν τοῦ ἔφερε ἕνα μικρὸ κομμάτι πολὺ καλοψημένο.

Καὶ τοῦ εἶπε: «Τὸ χάλασα αὐτό, Γέροντα». Καὶ ἀποκρίθηκε ὁ Γέροντας: «Ναί, τὸ χάλασες λίγο...».

Μοῦ λέει λοιπὸν ὁ Ἀββᾶς Ἀθρέ: «Διαπίστωσης ὅτι ἡ ὑπακοή εἶναι τοῦ Γέροντα;...».

Ἔφυγα ἀπ' αὐτοὺς καὶ ὅ,τι εἶδα κατέβαλα κάθε προσπάθεια νὰ τὸ τηρήσω».

Αὐτὰ τὰ εἶπε στοὺς Ἀδελφοὺς ὁ Ἀββᾶς Σισώης.

Ἐνας ἀπὸ μᾶς τὸν παρακάλεσε λέγων: «Κάνε ἀγάπη καὶ πές μας καὶ σὺ ὁ ἴδιος ἕναν λόγο».

Καὶ εἶπε: «Ὅποιος ἔχει συνειδητὰ τὴν ἀρετὴ νὰ μὴν ψηφίξῃ τὸν ἑαυτό του, ἐφαρμόζει ὅλη τὴν ἀγία Γραφή».

Ἐνας δεύτερος ἀπὸ μᾶς τὸν ἐρώτησε: «Τί εἶναι ἡ **ξενιτεία**, πάτερ;».

Καὶ εἶπε ἐκεῖνος: «**Ἀσκῶ τὴν σιωπὴ καὶ δὲν ἔχω ἀνάμιξη ὅπου καὶ ἂν πιάω. Αὐτὴ λοιπὸν εἶναι ἡ ξενιτεία**».

(*) Τὸ Μέγα Γεροντικόν, τ. Δ', Κεφάλ. ΙΕ', § 144, σελ. 110-115, ἐκδόσεις Γυναικεῖου Ἱεροῦ Ἡσυχαστηρίου «Τὸ Γενέσιον τῆς Θεοτόκου», Πανόραμα Θεσσαλονίκης 1999. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

Ορθόδοξες Ζωντανές Εικόνες Πραότητας
από την Ρουμανική Ευσέβεια

Η μητέρα μου *

«...ή αγάπη της για τον Θεό,
ή καλωσύνη, ή μετριοφροσύνη της...»

Σέ **ὅλη** τὴν **ζωή** της [διηγείται ὁ Γέρον Περώνιος] ἡ μητέρα μου ζοῦσε μιὰ βαθειὰ πνευματικὴ ζωή. **Σ**τὶς ἐορτὲς συμμετεῖχε μὲ πολλὴ εὐλάβεια, ἀκόμη καὶ στὶς μικρότερες. **Β**έβαια δὲν γνῶριζε ἀπὸ βιβλία, εἶχε διάκρισι καὶ διαίσθησι, δὲν ἐγνώριζε ἀπὸ ἐορταστικὸς κύκλους καὶ ὅμως συμμετεῖχε σ' ὅλες τὶς ἐορτὲς, στὶς νηστεῖες καὶ στὰ ἐτήσια μνημόσυνα τῆς Ἐκκλησίας μας ἀλανθάστως.

Ἡ ἐλεημοσύνη της ἦτο ἡ βασικὴ της φροντίδα σχεδὸν σὲ καθημερινὴ βάσι. **Τ**οὺς ξένους τοὺς καλοῦσε ἀπὸ τὸν δρόμο, τοὺς φιλοξενοῦσε σπῖτι μας καὶ τοὺς ἀνέπαυε. **Π**οτὲ δὲν ἀνεχώρησε ἔστω καὶ ἕνας πτωχὸς ἀπὸ τὸ σπῖτι μας μὲ ἀδειανὰ τὰ χέρια. **Ὁ** πατέρας μου τὴν ὠνείδιζε ἐνίστε, διότι εἶχε σὲ μεγάλο βαθμὸ ἀνοικτὰ τὰ χέρια της.

Στὰ μνημόσυνα τῶν νεκρῶν συμμετεῖχε μὲ πολλὴ εὐλάβεια. **Κ**άθε Σάββατο πρωτὶ ἔδινε ξεχωριστὴ ἐλεημοσύνη γιὰ τοὺς κοιμηθέντες: **Μ**ία λεκάνη γάλα ἢ φαγητὸ καὶ νερὸ πὺ μὲτέφερε ἢ ἴδια γιὰ τοὺς γείτονες.

Κατόπιν ἀσχολεῖτο μὲ τὴν καθαριότητα τῶν ρούχων γιὰ τὴν ἐπομένη ἡμέρα καὶ στὴν συνέχεια ἐμαγεῖρευε τὸ φαγητὸ γιὰ τὸ τραπέζι τῆς Κυριακῆς, μετὰ τὴν Θεία Λειτουργία, διότι τὴν Κυριακὴ οὐδέποτε ἐμαγεῖρευε.

Ὁταν κτυποῦσε ἢ καμπάνα τοῦ Ἑσπερινοῦ, ὅλες οἱ δουλειὲς γιὰ τὴν αὐριανὴ ἡμέρα εἶχαν τελειώσει καὶ ἔτσι ἄρχιζε τὴν ἡμέρα τῆς Κυριακῆς.

Τὸ πρωτὶ τῆς Κυριακῆς ἐφορούσαμε ὅλοι τὰ καθαρὰ μας ρούχα καὶ ἐσώρουχα καὶ ἐπηγαίναμε στὴν Ἐκκλησία.

Ὁ πατέρας μας σηκωνόταν πολὺ πρωτὶ, ἀφοῦ ἔκανε τὴν προσευχὴ του, μετὰ ἐδιάβαζε τοὺς Χαιρετισμοὺς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τὸ Ὁρολόγιο καὶ κατόπιν ἐδιάβαζε περικοπὲς ἀπὸ τὴν Καινὴ Διαθήκη.

Ὁταν ἀναχωρούσαμε γιὰ τὴν Ἐκκλησία, πρῶτα ἐζητούσαμε συγγνώμη οἱ μὲν ἀπὸ τοὺς δέ:

«Συγχωρέστε», καὶ «ὁ Θεὸς νὰ σὲ συγχωρέσει!». **Αὐ**τὸ συνέβαινε ὄχι μόνον μεταξὺ μας, μὲ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ σπιτιοῦ μας, ἀλλὰ καὶ μὲ τοὺς γείτονες.

Τὶς νηστεῖες –τὶς τρεῖς ἡμέρες τῆς ἐβδομάδος Δευτέρα, Τετάρτη καὶ Παρασκευή, καθὼς καὶ τὶς μεγάλες νηστεῖες τὶς κρατοῦσε μὲ πολλὴ εὐλάβεια καὶ ἀκρίβεια, καθὼς καὶ τὰ μικρὰ παιδιά, ἔστω καὶ νὰ ἦσαν ἄρρωστα. **Ἡ** Μεγάλη Τεσσαρακοστὴ ἦτο ἕνα γεγονός σημαντικὸ στὴν χριστιανικὴ ζωὴ ὄλων μας. **Εἶ**χαμε σκευὴ διατηρημένα μόνον γι' αὐτὸν τὸν καιρὸ: ὅπως λεκάνες, πιάτα καὶ κουτάλια. **Τ**ὸ Πάσχα καὶ τὰ Χριστούγεννα οἱ ἐορτὲς στὰ χωριά μας διαρκοῦσαν πολλὲς ἡμέρες.

Ἡ μητέρα μου ἦτο μιὰ ἀνεπανάληπτη νοικοκυρά. **Αὐ**τὴ ἔραβε, ὕφαινε στὸν ἀργαλειό, ἔπλεκε. **Μ**ᾶς ἔκανε ἢ ἴδια ὅλα τὰ ἐνδύματά μας: ὑποκάμισα, παλτά, γελέκια, ζακέτες, καθὼς καὶ βελόντζες καὶ ἄλλα σκεπάσματα γιὰ τὰ κρεββάτια μας. **Ἐ**μεγάλωσε ὀκτῶ παιδιά, ἕξι κορίτσια καὶ δύο ἀγόρια καὶ μᾶς ἀνέθρεψε ὅλα μὲ τὸν φόβο τοῦ Θεοῦ, μὲ σεβασμὸ ἀπέναντι στοὺς ἀνθρώπους καὶ μὲ τιμὴ. **Δ**ὲν λυπόταν νὰ μᾶς δέρνη κιάλας, ὅταν χαλούσαμε τὴν τάξι τοῦ «κοινοβίου» της.

Εὐλάβεια, πίστις, ἐκπλήρωσις τῶν χριστιανικῶν μας παραδοσιακῶν καθηκόντων μᾶς εἶχαν γίνει φυσικὴ συνήθεια. **Ἐ**πήγαζαν μέσα ἀπὸ τὴν ὕπαρξί της. **Ὁ**μοίως ἢ ἀγάπη της γιὰ τὸν Θεό, ἢ καλωσύνη, ἢ μετριοφροσύνη της...

Κάποτε, ὅταν εὐρέθηκα στὸ καταφύγιο τῆς πόλεως Μπροστένι, ἐπήγα μιὰ ἐπίσκεψι καὶ νὰ μείνω τὸ Ἅγιο Πάσχα στὸ σπῖτι μας, καὶ θυμήθηκα τὶς χριστιανικὲς μας συνήθειες, τὶς ὁποῖες δὲν εἶδα πάλι ἀπὸ τὴν παιδικὴ μου ἡλικία.

Ἡμπόρεσα νὰ συνομιλήσω μαζί της καὶ κατάλαβα τότε πόσο βαθειὰ ἦτο ἢ χριστιανικὴ της ζωὴ.

Τὴν Μεγάλη Πέμπτη ἀναχώρησε τὸ πρωτὶ ἀπὸ τὸ σπῖτι, καὶ ὅταν ἐπέστρεψε καὶ τὴν ἐρώτησα, ἔμαθα μὲ μεγάλη μου ἐκπληξι ὅτι εἶχε πάει σὲ μιὰ ἀσθενὴ γειτόνισσα νὰ τῆς κάνη ἕνα δῶρο, νὰ τῆς πλύνη τὰ πόδια εἰς ἀνάμνησιν τῆς ταπεινώσεως τοῦ Ἰησοῦ μας πρὸ τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου. **«Ὁ** Κύριος νὰ πλύνη τὰ πόδια τῶν Μαθητῶν Του κι ἐγὼ νὰ μὴ κάνω τίποτε γι' Αὐτόν;... μοῦ ἀπήντησε... **Ἐ**καμα κι ἐγὼ κάτι

παρόμοιο. **Ἐ**πλυνα τὰ πόδια τῆς Μαρίας τοῦ Γαβριήλ, ἡ ὁποία εἶναι ἄρρωστη στοὺς κρεββάτι καὶ τῆς ἐφόρεσα ἓνα ζευγάρι κάλτσες ἀπὸ τὶς δικές μας καινούργιες».

Τὴν Μεγάλῃ Παρασκευῇ ἦτο ὅλη τὴν ἡμέρα μὲ τὰ μάτια τῆς δακρυσμένα. **«Ὅ**ταν σκέπτομαι, μοῦ ἔλεγε, πόσα ὑπέφερε ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς γιὰ ἐμᾶς, μοῦ ἔρχεται νὰ κλαίω καὶ νὰ στενάζω ἀπὸ πόνο».

Τὸ Μέγα Σάββατο, ὅταν ἐμεῖς ἐθαυμάζαμε τὰ τσουρέκια καὶ τὰ κουλούρια ποῦ μᾶς παρεσκεύαζε γιὰ τὸ Πάσχα, αὐτὴ μᾶς ἔλεγε: **«Τ**ὰ ἔκαμα τόσο ὠραῖα ὄχι γιὰ νὰ τὰ εὐχαριστηθῆτε τρώγοντάς τα, διότι δὲν μοῦ ἔρχεται οὔτε νὰ τὰ ἀγγίξω, ἀλλὰ τὰ ἔκανα ἔτσι πρῶτα γιὰ τὴν δόξα τοῦ Κυρίου μας, ποῦ αὔριο ἀνασταίνεται».

* * *

Σὰν γερόντισσα στὴν ἡλικία, παρότι ἔπασχε ἀπὸ ἀσθένειες, οὐδέποτε ἀπουσίασε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία.

Διατηροῦσαν μία συνήθεια οἱ νοικοκυρὲς νὰ ἀσπάζονται τὸ χέρι τῶν γερόντων καὶ τῶν χηρῶν καὶ νὰ τοὺς βάζουν στὸ χέρι χρήματα. **Κ**άποτε μ' ἐρώτησε, ἂν εἶναι καλὸ αὐτὸ ποῦ κάνει δηλαδή,

νὰ παίρνη χρήματα.

Μοῦ ἔλεγε: **«Π**οτὲ δὲν ἐξοδεύω αὐτὰ τὰ χρήματα γιὰ μένα, ἀλλὰ ἀγοράζω μὲ αὐτὰ κερὶὰ καὶ τὰ ἀνάβω μπροστὰ στὴν Κυρία Θεοτόκο· καὶ στὸ σπῆτι μου γιὰ κάθε φράγκο κάνω καὶ ἀπὸ δέκα μετάνοιες, γιὰ τὴν

ὑγείᾳ ποῦ μοῦ ἔδωσε».

Ἄλλη φορὰ ἤθελα νὰ μάθω τι ξέρει ἡ μητέρα μου ἀπὸ τὴν διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας. **Μ**οῦ ἔλεγε τότε τὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως, τὸ Ὄνειρο τῆς Παναγίας, τὴν Ἐπιστολή, τὰ ὁποῖα ἀπήγγειλλε ἀπὸ στήθους. **Ἐ**πίσης ὁλόκληρα κείμενα ἀπὸ τὸ Ἱερὸ Εὐαγγέλιο καὶ τοὺς Ψαλμούς. **Μ**οῦ ἔλεγε τὸν 49ον Ψαλμὸ. **Ἐ**γνώριζε ἀπὸ στήθους πολλὲς προσευχὲς, τροπάρια, στιχηρὰ τῶν ἑορτῶν, τὰ ὁποῖα ἐμάθαινε στὴν Ἐκκλησία. **Ἐ**θαύμασα γιὰ ὅλα αὐτὰ διότι δὲν μοῦ εἶχε δώσει κάποια αἴσθησι ὅτι τὰ ἐγνώριζε καὶ τὰ κρατοῦσε μέσα τῆς μὲ πολλὴ ἀφοσίωσι.

Πάντοτε στὴν προσευχὴ. **Π**ρὶν νὰ βγοῦμε ἀπὸ τὸ σπῆτι, τὴν ἐβλέπαμε ἀμέσως καὶ ἐπήγαινε στὰ εἰκονίσματα. **Ἐ**κανε τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ, ἔκανε μερικὲς μετάνοιες καὶ μετὰ ἄρχιζε τὶς δουλειές τῆς. **Τ**ὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Κυρίας Θεοτόκου τὰ ἔλεγε μὲ πολλή

ψυχικὴ θερμότητα, μὲ ἐμπιστοσύνη καὶ ἀκλόνητη ἐλπίδα στὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ.

* * *

Γιὰ τὸν θάνατό τῆς ἦτο προετοιμασμένη, πρὶν ἀπὸ πολὺ καιρὸ. **Τ**ὸ φόρεμά τῆς γιὰ τὸν τάφο τῆς, τὸ σεντόνι γιὰ τὸ φέρετρό τῆς καὶ ἓνα μάτσο κερὶὰ τὰ εἶχε ἐτοιμάσει καὶ τὰ κρατοῦσε στὸ σεντούκι τῆς.

Μερικὲς ἐβδομάδες πρὶν ἀπὸ τὸν θάνατό τῆς, πηγαίνοντας νὰ τὴν ἰδῶ ἀκόμη μιὰ φορὰ, τῆς ἔδωσα μιὰ δεσμίδα κερὶ καθαρό. **Τ**ῆς ἔδωσα μεγάλη χαρὰ γι' αὐτά. **Τ**ὰ ἔβαλε στὸ σεντούκι τῆς καὶ μ' αὐτὴ τὴν εὐκαιρία εἶδα τι εἶχε μέσα.

Ἐπέρασε στὴν αἰωνιότητα στὶς 4 Ἰουλίου 1967, μετὰ ἀπὸ κάποια ὀλιγόμηνη ἀσθένεια.

Ἀκόμη, πρὶν ἀπὸ τὴν νηστεία τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, ἐκάλεσε τὴν ἀδελφὴ μου Γλυκερία: **«Ν**ὰ καλέσης τὸν πάτερ Ἰονῖκα νὰ μὲ ἐξομολογήσῃ καὶ νὰ μὲ κοινωνήσῃ».

Ἐνήστευσε τρεῖς ἡμέρες, ἐξωμολογήθηκε καὶ κοινωνήσῃ. **Τ**ὸ Σάββατο 1ῆ Ἰουλίου πλύθηκε, ἄλλαξε, κατὰ τὴν συνήθειά τῆς, χτενίσθηκε καὶ εἶπε στὴν Γλυκερία:

- **Π**άρε τὸ σεντόνι καὶ σκέπασέ με, διότι νὰ, βλέπεις, ἔρχονται στὸν δρόμο τρεῖς γυναῖκες στὰ λευκὰ ντυμένες.

- **Π**οῦ εἶναι μαμά;... τὴν ἐρώτησε ἡ Γλυκερία κοιτάζοντας πρὸς τὸ παράθυρο χωρὶς νὰ ἰδῆ κάποιον.

- **Ἄ**φησε. **Α**ὐτὲς ἔχουν δουλειὰ μὲ μένα καὶ ὄχι μὲ σένα...

Κάποια νύκτα ἀπὸ τὶς τελευταῖες τῆς εἶδε στὸ ὄνειρό τῆς τὸν Δημήτριον, τὸν μικρότερον γιὸ τῆς ποῦ πέθανε πρῶτος ἀπ' ὅλους μας, ἐξ αἰτίας τοῦ ὁποίου ἦτο πάντοτε ἀπαρηγόρητη... **Ἦ**το τὸ παιδί μὲ λευκὸ ὑποκάμισο, μὲ τὸ κεφάλι ἄσκεπο, μέσα σ' ἓνα μεγάλο λιβάδι καὶ συνέλεγε λουλούδια.

- **Τ**ί κάνεις ἐδῶ;... τὸν ἐρώτησε ἐκεῖνη.

- **Μ**αζεύω λουλούδια,... τῆς ἀπάντησε ὁ γιὸς τῆς.

- **Κ**αὶ γιατί εἶσαι ἀσκέπαστος στὸ κεφάλι; **Ἐ**γὼ σοῦ φόρεσα καπελλάκι.

- **Ἐ**δῶ δὲν ἔχουμε ἀνάγκη ἀπ' αὐτά,... τῆς ἀπάντησε χαρούμενος ὁ γιὸς τῆς...

Μετὰ τὴν Θεία Κοινωνία τὸ πρόσωπό τῆς ἀλλοιώθηκε.

Δὲν ἔφαγε πλέον πάλι τίποτε, ἀλλὰ ζητοῦσε μόνο κρῦο νερὸ γιὰ νὰ δροσιζέται, ἐπειδὴ καιγόταν

➔ *Συνέχεια στὴν σελ. 8*

■ Αββά Δωροθέου τῆς Γάζης (ζ' αἰ.)

**Τὸ τριμερές τῆς ψυχῆς
καὶ ἡ γεώργησις
τῶν «καλοενηοσιῶν»***
Πατερικὴ θεραπευτικὴ

Κατὰ τοὺς Ἁγίους Πατέρας, ἡ ψυχὴ εἶναι τριμερής: «Ἐχει γὰρ τὸ **Ἐπιθυμητικόν** καὶ τὸ **Θυμικόν** καὶ τὸ **Λογιστικόν**»¹.

Ἀπὸ τὰ πάθη τοῦ **Λογιστικοῦ** γεννῶνται οἱ **Βλάσφημοι Λογισμοί**. Ἀπὸ τὰ πάθη τοῦ **Θυμικοῦ** γεννῶνται οἱ **Πονηροὶ Λογισμοί**². Καὶ ἀπὸ τὰ πάθη τοῦ **Ἐπιθυμητικοῦ** γεννῶνται οἱ **Αἰσχροὶ Λογισμοί**.

Γενικά, τὰ τρία μέρη τῆς ψυχῆς, ὅταν δὲν λειτουργοῦν κατὰ φύσιν, ἀσθενοῦν καὶ διαστρέφονται. Στὴν παρὰ φύσιν κατάστασί τους αὐτὴν γίνονται ἔδρες τῶν τριῶν γενικωτάτων Παθῶν: τῆς **Φιλοδοξίας** (Λογιστικόν), τῆς **Φιλαργυρίας / Φιλοκτημοσύνης** (Θυμικόν) καὶ τῆς **Φιληδονίας** (Ἐπιθυμητικόν).

Ὁ Ἀββάς Δωρόθεος, μὲ πολλὴ χάρι καὶ λιτότητα, πρωτίστως μᾶς βεβαιώνει ὅτι «πάντες οἱ Πατέρες λέγουσιν ὅτι ἕκαστον πάθος ἐκ τούτων τῶν τριῶν γεννᾶται παθῶν: τῆς φιλοδοξίας καὶ τῆς φιλαργυρίας καὶ τῆς φιληδονίας»³.

Κατόπιν, μᾶς καθοδηγεῖ πῶς νὰ θεραπεύσουμε τὸ **Τριμερές τῆς Ψυχῆς** καὶ τοὺς **Κακοὺς Λογισμοὺς**, οἱ ὁποῖοι γεννῶνται ἀπὸ αὐτά:

«Ἐκαστον γὰρ πάθος ἔχει τὴν ἐναντίαν αὐτοῦ ἀρετὴν. Ἡ ὑπερηφανία ἔχει τὴν ταπεινοφροσύνην, ἡ φιλαργυρία ἔχει τὴν ἐλεημοσύνην, ἡ ἀσωτία τὴν ἐγκράτειαν, ἡ ὀλιγωρία τὴν ὑπομονήν, ἡ ὀργὴ τὴν πραότητα, τὸ μῖσος τὴν ἀγάπην. Ἐκαστον ἀπλῶς πάθος, ὡς εἶπον, ἔχει τὴν ἐναντίαν αὐτοῦ ἀρετὴν»⁴.

Δὲν ἀρκεῖ ὅμως νὰ ἐκβάλουμε τὰ Πάθη, ἀλλὰ ἀπαιτεῖται νὰ βάλουμε πάλι μέσα μας τὶς ἀρετὲς καὶ νὰ τὶς ἐδραιώσουμε στὶς θέσεις τους, διότι αὐτὲς ἔχουν σπαρῆ στὶς Καρδιές μας ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Θεό:

«Φυσικῶς γὰρ ἔχομεν τὰς ἀρετὰς παρὰ Θεοῦ δοθείσας ἡμῖν. Ἄμα γὰρ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, ἐνέσπειρεν αὐτῷ τὰς ἀρετὰς»· «Ὅστε φυσικῶς ἔδωκεν ὑμῖν ὁ Θεὸς τὰς ἀρετὰς· πάθη δὲ οὐκ ἔχομεν φυσικῶς· οὐδὲ γὰρ ἔχουσιν οὐσίαν τινὰ ἢ ὑπόστασιν»· «κλίνασα ἡ ψυχὴ

διὰ φιληδονίας ἐκ τῶν ἀρετῶν κατεσκευάσθη τὰ πάθη καὶ ἐστερέωσεν αὐτὰ καθ' ἑαυτῆς»⁵.

• «Οἱ ἀρετὲς εἶναι μέσα στὴν φύσι μας, διότι μᾶς ἔχουν δοθῆ ἀπὸ τὸν Θεό. Ὅταν ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν ἄνθρωπο, ἔσπειρε μέσα του τὶς ἀρετὲς»· «Ὅστε ὁ Θεὸς μᾶς ἔδωσε φυσικῶς τὶς ἀρετὲς· τὰ πάθη δὲν ἀνήκουν στὴν φύσι μας, διότι αὐτὰ δὲν ἔχουν καμμία οὐσία ἢ ὑπόστασι (δὲν ὑπάρχουν ἐκ φύσεως, δὲν ἔχουν πλασθῆ)»· «Ἡ ψυχὴ ὅμως, ὅταν ἐξέκλινε ἀπὸ τὶς ἀρετὲς ἐξ αἰτίας τῆς φιληδονίας, κατεσκευάσθη τὰ πάθη καὶ τὰ ἐστερέωσε ἐναντίον τῆς. (Τὸ σκότος, ποῦ δὲν ἔχει πλασθῆ καὶ δὲν υφίσταται κατ' οὐσίαν, ἐπικρατεῖ ὅταν δὲν ὑπάρχη φῶς)».

Καὶ συνεχίζω ὁ Ἀββάς Δωρόθεος, μᾶς προτρέπει:

«Διὰ τοῦτο αἰεὶ λέγω ὑμῖν, σπουδάσατε γεωργεῖν καλοὺς λογισμοὺς, ἵνα αὐτοὺς εὗρητε ἐκεῖ [μετὰ τὸ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ σώματος]»⁶.

• «Γι' αὐτὸ σᾶς λέγω πάντοτε, φροντίσατε νὰ καλλιεργήτε καλοὺς λογισμοὺς, γιὰ νὰ τοὺς βρῆτε ἐκεῖ, μετὰ τὴν ἔξοδο ἀπὸ τὸ σῶμα».

Ἀναφερόμενος ὁ θεοφόρος αὐτὸς Ἀββάς εἰδικότερα στὴν «βλάβη τῶν ὑπονοιῶν» (ὑποψιῶν), μᾶς συμβουλεύει νὰ φροντίζουμε «**πάση δυνάμει ἡμῶν μηδέποτε πιστεύειν ταῖς ἰδίαις ὑπονοίαις**» καὶ νὰ ἀντιμετωπίζουμε δραστικὰ αὐτὲς μὲ τὶς «καλοενηοσιές»:

«Κὰν σπαρῶσιν οὖν ἡμῖν ὑπόνοια διὰ τὴν κακίαν ἡμῶν, εὐθέως μεταστρέψωμεν αὐτὰς εἰς καλοενηοσιὰς, καὶ οὐ βλάπτωσιν ἡμᾶς. Κακαὶ γὰρ εἰσιν αἱ ὑπόνοια καὶ οὐδέποτε ἀφίουσι τὴν ψυχὴν εἰρηνεῦσαι»⁷.

• «Καὶ ἂν λοιπὸν σπαροῦν στὶς καρδιές μας ὑπόνοιες ἐξ αἰτίας τῆς κακίας μας, ἄς τὶς μετατρέψουμε ἀμέσως σὲ καλὲς ἐννοιες καὶ ἔτσι δὲν μᾶς βλάπτουν. Διότι οἱ ὑπόνοιες εἶναι κακὲς καὶ δὲν ἀφήνουν ποτὲ τὴν ψυχὴ νὰ εἰρηνεῦσῃ».

«Μὴ θέλε εἰδέναί (νὰ γνωρίζῃς) τὴν κακίαν τοῦ πλησίον σου καὶ μὴ προσδέχου τὰς κατ' αὐτοῦ ὑπονοίας· εἰ δὲ καὶ σπαρῶσι διὰ τὴν κακίαν ἡμῶν, σπουδάζε μεταβάλλειν αὐτὰς εἰς καλοενηοσιὰν καὶ ἐν παντὶ εὐχαρίστει καὶ κτάσαι τὴν ἀγαθότητα καὶ τὴν ἀγίαν ἀγάπην»⁸.

• «Μὴ θέλῃς νὰ γνωρίσῃς τὴν κακίαν τοῦ πλησίον σου καὶ μὴν ἀποδέχεσαι τὶς ὑποψίες ἐναντίον του. Ἐὰν ὅμως, ἐξ αἰτίας τῆς κακίας μας, σπαροῦν ὑποψίες στὴν καρδιά μας, φρόντιζε νὰ τὶς μεταβάλῃς σὲ καλὲς ἐννοιες. Καὶ σὲ κάθε τι νὰ εὐχαριστῆς τὸν Θεό. Ἐτσι θὰ ἀποκτήσῃς τὴν ἀγαθότητα καὶ τὴν ἀγία ἀγάπην».

Νὰ λέγωνται μὲ εὐλάβεια

Ἡ Παναγία εὐαρεστεῖται στοὺς «Χαιρετισμούς»*

«...καὶ σ' ἐσένα, χαῖρε!»

Τὸ ἄρρητο καὶ ἀνέκφραστο θαῦμα σὲ ὀλόκληρη τὴν δημιουργία, ἐπάνω στὸν οὐρανὸ καὶ κάτω στὴν γῆ, πού λέγεται Παναγία, μόνο οἱ «Χαιρετισμοὶ» τῆς Δέσποινάς μας Θεοτόκου, πού γράφτηκαν μὲ τὴν δική Της χάρι καὶ φώτισι, τὸ ἐπεξηγοῦν καὶ τὸ ὑμνολογοῦν ἐπάξια, ὅσο εἶναι τοῦτο δυνατὸ καὶ ὅσο δύναται ἀνθρώπινη γλῶσσα.

Γι' αὐτὸ ἡ Μητέρα τοῦ Κυρίου, ἀφοῦ παρουσιάσθηκε σὲ πολλοὺς Ἁγίους –στὸν Ὅσιο Ἰωάννη Κουκουζέλη, στὸν π. Ἀντίπα τὸ Μολδαβό, στὸν Ὅσιο Ἀλέξανδρο τὸν Ἡγούμενο τῆς Μονῆς τοῦ Σβίρι στὴν Ρωσία, στὸν Ὅσιο Κοσμᾶ τὸ Ζωγραφίτη, στὸν προορατικὸ Φιλάρετο τὸν Κωνσταντινίτη...– τοὺς εἶπε:

«Ἐπειδὴ μοῦ ἀρέσουν ὑπερβαλλόντως οἱ ὠραῖοι ὕμνοι τῶν 24 Οἴκων (τῶν Χαιρετισμῶν), θὰ ἀγαπῶ, θὰ προστατεύω, θὰ σκέπω (θὰ σκεπάζω) καὶ θὰ φυλάττω ἀπὸ πᾶν κακὸν πάντα Χριστιανόν, ὅστις θὰ μὲ χαιρετίζει ἀπαξ τῆς ἡμέρας μὲ τοὺς ὕμνους τούτους καὶ θὰ ζῆ κατὰ τὸν νόμο τοῦ Θεοῦ. Κατὰ δὲ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς ζωῆς αὐτοῦ, θὰ τὸν ὑπερασπισθῶ καὶ ἐνώπιον τοῦ Υἱοῦ Μου».

(* Ἀρχιμανδρίτου Ἰωαννικίου Κοτσώνη, Ἀθωνικὸν Γεροντικόν, ἐκδόσεις Ἱεροῦ Ἠσυχαστηρίου Ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ, Κουφάλια Θεσσαλονίκης, σελ. 337, ἐκδόσεις Γ', 1999. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

Ὁ Ἀσκητὴς παπα-Τύχων ἔλεγε, πὼς ὁ Μοναχὸς πρέπει νὰ κάνη, μίαν ὥρα δουλειά, μίαν ὥρα προσευχή.

Καὶ διὰ τοὺς Χαιρετισμοὺς τῆς Παναγίας, τοὺς ὁποίους ἰδιαίτερος ἀγαποῦσε, διηγήθη τι εἶχε συμβῆ εἰς ἓνα Ρωσικὸν Μοναστήρι:

«Ἦτο ἓνας Μοναχὸς, ὁ ὁποῖος ἔλεγε κάθε ἡμέρα εἰκοσιτέσσερις φορὰς τοὺς Χαιρετισμούς, μὲ τὸν ἐξῆς τρόπον: Ὅταν ἤκουε τὸ ρολοῖ νὰ κτυπᾷ τὴν ὥραν, αὐτὸς ἤρχιζε. Αἱ ὥραι ἦσαν τὸ μέτρον του. Μάλιστα μὲ τόσην εὐλάβειαν τοὺς ἔλεγε κάθε φορὰν, ὡς νὰ ἦτο πρώτη φορὰ.

Μίαν ἡμέραν ἤκουσε φωνὴν ἀπὸ τὴν Εἰκόνα νὰ τοῦ λέγη: «Χαῖρε δούλε· καὶ σ' ἐσένα, χαῖρε»».

Ὁ παπα-Τύχων ἐδιάβαζε καὶ αὐτὸς πολλές φορὰς τὴν ἡμέραν τοὺς Χαιρετισμοὺς μὲ δάκρυα.

(* Περιοδ. «Ἁγιος Κυπριανός», ἀριθμ. 303/Ἰούλιος-Αὐγούστος 2001, σελ. 54-55. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

1. Ἀββᾶ Δωροθέου, PG τ. 88, στλ. 1832B/Ἑρμηνεία τινῶν ρητῶν τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου ψαλλομένων εἰς τοὺς Ἁγίους Μάρτυρας.

2. Ὁς «Πονηροὶ Λογισμοὶ» ἐδῶ εἰδικὰ νοοῦνται ὅχι οἱ συνήθεις αἰσχροί, ἀλλὰ ἐκεῖνοι μὲ τοὺς ὁποίους οἱ ἄνθρωποι «βουλεύονται πὼς νὰ κακοποιήσουν καὶ πὼς νὰ ἐκδικηθοῦν τὸν ἐχθρὸν τους» (Ὁσίου Νικοδήμου Ἀγιορείτου, Ἐξομολογητᾶριον, σελ. 42, ἐκδόσεις Μ. Σαλιβέρου, Ἀθῆναι, ἄ.χ.).

3. Ἀββᾶ Δωροθέου, PG τ. 88, στλ. 1756C/Ὁμιλία IB', § ε'.

• Βλ. καὶ Ὁσίου Μάρκου Ἐρημίτου (Ἀσκητοῦ), PG τ. 65, στλ. 917C/Περὶ Νόμου Πνευματικοῦ Κεφάλαια Σ', § ργ', καὶ Φιλοκαλία τ. Α', σελ. 102, § ρα': «Ἐκτυφλοῦται δ' ὁ νοῦς διὰ τῶν τριῶν τούτων παθῶν, φιλαργυρίας λέγω, κε-

νοδοξίας, καὶ ἡδονῆς».

4. Ἀββᾶ Δωροθέου, PG τ. 88, στλ. 1757B/ἐνθ' ἀνωτ. 5. Ἀββᾶ Δωροθέου, PG τ. 88, στλ. 1757C/αὐτόθι, § στ'. 6. Ἀββᾶ Δωροθέου, PG τ. 88, στλ. 1753C/αὐτόθι, § δ'. 7. Ἀββᾶ Δωροθέου, PG τ. 88, στλ. 1720C/Ὁμιλία Θ', § γ'.

8. Ἀββᾶ Δωροθέου, PG τ. 88, στλ. 1804BC/Διδασκαλία IZ', § γ' (SC τ. 92, σελ. 504, στχ. 26-30/Ἐπιστολὴ Β', § 187).

• Βλ. καὶ στλ. 1800B/Διδασκαλία IΣΤ', § δ' (SC τ. 92, σελ. 496, στχ. 15-21/Ἐπιστολὴ Α', § 183): «Ὁ Θεὸς ὁ ἀγαθὸς δώση καὶ ἡμῖν καλὴν κατάστασιν, ἵνα δυνάμεθα καὶ ἡμεῖς ἀπὸ ἐκάστου ὠφελῆθῃναι καὶ μηδέποτε νοῆσαι τὴν κακίαν τοῦ πλησίον. Εἰ δὲ καὶ νοήσωμεν ἢ ὑπονοήσωμεν ἐκ τῆς κακίας ἡμῶν, ἵνα εὐθέως μεταστρέψωμεν τὸν λογισμὸν ἡμῶν εἰς καλοεννοήσιαν. Τὸ γὰρ μὴ εἰδέναι τὴν κακίαν τοῦ πλησίον τίκτει σὺν Θεῷ τὴν ἀγαθότητα».

■ «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ...»

Εὐχαριστία καὶ Δοξολογία στὸν Κύριο γιὰ ὅλα τὰ ἐλέη Του*

Ὁ Στάρετς Νεκτάριος ὑπενθόμιζε ἐπανειλημμένως στὰ πνευματικά του τέκνα νὰ εὐχαριστοῦν τὸν Κύριο γιὰ ὅλα τὰ ἐλέη Του.

Σὰν παράδειγμα εἰλικρινοῦς ἐγνώμοσύνης ἀνέφερε τὸν Ὅσιο Ἐλεάζαρ τῆς Σκήτης τοῦ Ἀυζέρσκ.

Ὁ Ὅσιος αὐτὸς βγήκε μία νύκτα στὸν ἐξώστη τοῦ Κελλιοῦ του καὶ ἀτενίζοντας τὴν ὁμορφιὰ καὶ τὴν γαλήνη τῆς φύσεως τῆς Σκήτης τοῦ Ἀυζέρσκ, ἢ ὅποια τὸν περιέβαλλε, αἰσθάνθηκε συγκίνησι μέχρι τὸ σημεῖο νὰ δακρῦση.

Καὶ μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά του ποὺ πλημμύρισε ἀπὸ θεῖα ἀγάπη, βγήκε ἕνας βαθὺς ἀναστεναγμός:

«**ὦ** Κύριε, τὴν ὁμορφιὰ εἶναι αὐτὴ ποὺ ἔχεις δημιουργήσει γιὰ μᾶς! **Μ**ὲ τί μέσα καὶ τί τρόπους μπορῶ ἐγώ, ἕνα ἀξιοκαταφρόνητο σκουλήκι, νὰ σὲ εὐχαριστήσω γιὰ ὅλα τὰ μεγάλα καὶ πλούσια ἐλέη ποὺ μοῦ ἔχεις δώσει;».

Ἡ δύναμις τοῦ ἀναστεναγμοῦ καὶ ἡ προσευχὴ τοῦ Ὁσίου ἀνοίξαν τοὺς οὐρανοὺς καὶ μπροστὰ στὰ μάτια τῆς ψυχῆς του ἐμφανίσθηκαν μυριάδες Ἄγγελοι φωτεινοί, ποὺ ἐφαλλαν τὴν μεγάλη ἀγγελικὴ δοξολογία: «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις ἐδόκια».

Μία φωνὴ εἶπε στὸν Ὅσιο:

«**Κ**αὶ σὺ ἐπίσης, Ἐλεάζαρ, νὰ εὐχαριστῆς τὸν Πλάστη καὶ Δημιουργό σου μὲ αὐτὰ τὰ λόγια τῆς δοξολογίας».

Καὶ ὁ Στάρετς Νεκτάριος ὑπογράμμισε ἀναστενάζοντας:

«**Ἡ** σημερινὴ γενιὰ ἔχει σταματήσει νὰ ἀπευθύνῃ εὐχαριστήριες προσευχὲς πρὸς τὸν Κύριο, καὶ περιορίζεται νὰ Τοῦ ἀπευθύνῃ συνεχῶς μόνο αἰτήματα, σὰν τὸν ἀχάριστο ζητιάνο».

(* Ἅγιοι Γέροντες τῆς Ὀπτινα, Ὁ Ὅσιος Νεκτάριος, σελ. 304, ἐκδόσεις Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Συμεῶν τοῦ Νέου Θεολόγου, Κάλαμος 2003. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

→ **Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελ. 5 • Ἡ μητέρα μου**

στὸν πυρετό. **Κ**ατόπιν εἶχε μεγάλη εὐθυμία, τὴν ὅποια οὐδέποτε εἶχε δεῖξει, καὶ ἄρχισε νὰ ψάλλῃ ἀπὸ τὰ τροπάρια ποὺ εἶχε μάθει στὴν Ἐκκλησία: «Χριστὸς ἀνέστη...», «Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε...», «Ἡ Γέννησις σου Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν...», τὸ τροπᾶριο τῆς Πεντηκοστῆς καὶ ἄλλα. **Ἀ**κόμη προσευχόταν ἀκατάπαυστα: «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με τὴν ἀμαρτωλή. Μητέρα τοῦ Κυρίου μου, ἐλέησόν με τὴν ἀμαρτωλή». «Κύριε μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξης με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσης με», τὸν 50ον Ψαλμὸ καὶ ἐπανελάμβανε πάντοτε: «Δέξου Κύριε αὐτοὺς ποὺ ἔρχονται σὲ Σένα καὶ μετὰ δέξου καὶ μένα...».

Τὴν τελευταία ἡμέρα καὶ νύκτα πρὸς τὴν ἡμέρα Τρίτη, δὲν κοιμήθηκε καθόλου, ἀλλὰ προσευχόταν συνεχῶς ψιθυριστά. **Κ**ατόπιν εἶπε στὴν Γλυκερία: «**Ν**ὰ μοῦ κάνης ὠραῖο μνημόσυνο μὲ κόλλυβα, μὲ πρόσφορο, μὲ λουλούδια καί... νὰ δώσης στὸν

πάτερ (Πετρώνιο) λευκὴ τὴν λύσι τῶν ἀμαρτιῶν μου νὰ τὴν ἔχῃ σὰν ἐνθύμιο ἀπὸ τὴν μάννα του...».

Τὴν Τρίτη τὸ πρωῖ, 4ῆ Ἰουλίου, ὅταν ἤρχοντο οἱ πρῶτες ἀκτίνες στὸ παράθυρο τοῦ δωματίου της, ἐζήτησε ἀπὸ τὴν Γλυκερία τὸ κερί, ἀνοίξε τὰ μάτια της καὶ ἐψιθύρισε: «**Σ**υγχώρεσέ με...!», κατόπιν ἐστράφη πρὸς τὸ ἄλλο μέρος καὶ ἐκοιμήθη ὀριστικά...

Ἡ ψυχὴ της ἐπέταξε ἀπὸ τὸ χρωμάτινο σκεῦος τοῦ σώματός της, ποὺ τόσο πολὺ βασανίσθηκε καὶ ταλαιπωρήθηκε. **Τ**ὸ πρόσωπό της ἦτο εἰρηνικὸ καὶ ἕνα χαμόγελο κρεμόταν ἀπὸ τὰ χεῖλη της...

* * *

Ἐξῆσε περίπου 87 χρόνια, ἀπὸ τὰ ὅποια 39 μὲ τὸν ἄνδρα της καὶ τὰ ὑπόλοιπα 25 σὰν χήρα. **Γ**εννήθηκε στὶς 8 Σεπτεμβρίου 1880, παντρεύθηκε τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1903, ἀπέθανε στὶς 4 Ἰουλίου 1967.

Ὁ πατέρας μου γεννήθηκε τὸ 1873 καὶ ἀπέθανε τὴν 1ῃν Αὐγούστου 1942.

(* Γέροντος Πετρωνίου Τανάσε, Εἰκόνες Πραότητος, σελ. 95 - 101, ἐκδόσεις «Ὁρθόδοξος Κυψέλη», 2004. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

• **Ταχυδρομικὴ Διεύθυνσις:** Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίων Ἀγγέλων, 145 65 Ἅγιος Στέφανος, Τ.Θ. 51891, Ἑλλάδα - GR
 • **Ἡλεκτρονικὴ Διεύθυνσις (e-mail):** mhangels@otenet.gr • **Ἀριθμὸς τηλεφωνικῆς κλήσεως:** (+30) 22950 22582
 • **Τηλεαντίγραφο (FAX):** (+30) 22950 22582 • **Ἐκδίδεται σὲ ὀκτῶ γλώσσες:** Ἑλληνικά, Ρωσικά, Ἀγγλικά, Γαλλικά, Ἰταλικά, Σουηδικά, Τσεχικά, Γεωργιανὰ (βλ. www.hsir.org/Publications_el/OikodomiParamythia.html) • **Διανέμεται καὶ ἀποστέλλεται δωρεάν** • **Μὲ τὴν εὐλογία καὶ ἐπιστασία** τοῦ † Μητροπολίτου Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς κ. Κυπριανοῦ, τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθόδοξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος.